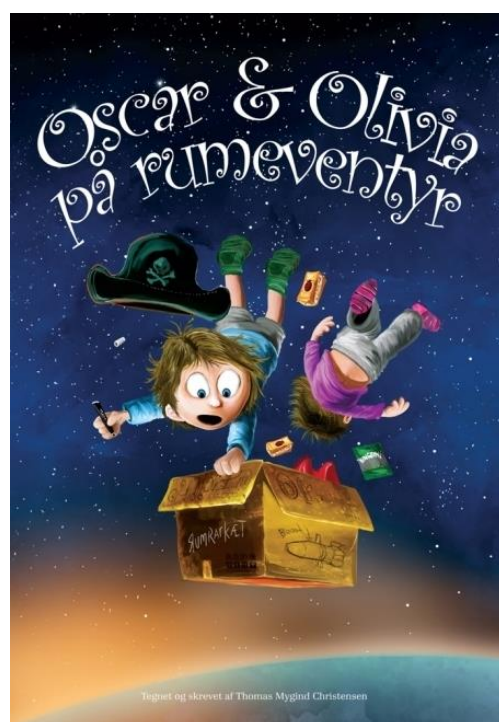
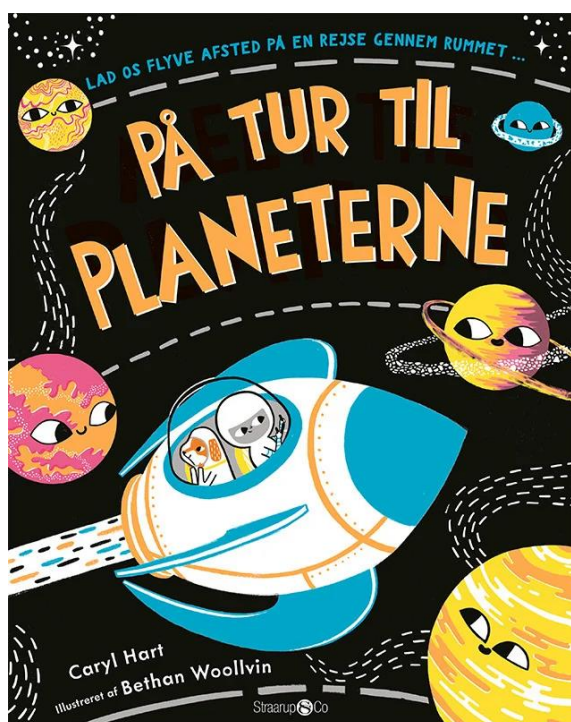

Temakasse

Rummet

for de 3-6 årige

Hvor mange planeter er der i vores solsystem? Hvem opdagede, at lys havde en fart? Det og meget andet får I svar på, når I dykker ned i temakassen om **rummet**. I kassen finder I alt det, der skal bruges for at have et hyggeligt forløb om rummet for de 3-6 årige. I dette inspirationsark finder I ideer til oplæsning, lege, aktiviteter og sange, hvor I sammen med børnene kan dykke ned i bøgerne **Oscar og Olivia på rumeventyr** og **På tur til planeterne**.

Læs gerne bøgerne igennem flere gange. Gentagelserne er med til at udvikle børnenes sproglige kompetencer, og de vil med tiden kunne fortælle bøgerne sammen med jer.

Pædagogiske læringsmål

De seks læreplanstemaer

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
- 4. Krop, sanser og bevægelse**
- 5. Natur, udeliv og science**
- 6. Kultur, æstetik og fællesskab**

Fælles pædagogisk grundlag

- 1. Leg**
- 2. Læring**
- 3. Børnefællesskaber**
- 4. Pædagogiske læringsmiljøer**
5. Forældresamarbejde
6. Børn i udsatte positioner
7. Sammenhænge
8. Børnesyn
9. Dannelse og børneperspektiv

Sanser

Uanset hvilken bog I læser, er det værd at tænke i, hvordan I kan aktivere børnenes sanser undervejs i oplæsningen.

Har I noget, som børnene kan smage, måske kiks eller syltetøj, som Oscar og Olivia spiser på deres rumeventyr? I kan også prøve med rosenkål, som er truslen fra rumpiraterne.

Kan børnene hjælpe med at lave lyde undervejs i oplæsningen? Måske har børnene en ide til, hvordan rumpiraterne vil lyde, når de ser billederne af dem? Eller lyden af knappen som Oscar hamrer i bund for at flygte?

Kan I lugte til noget undervejs? Stryg fx en tændstik, når Oscar og Olivia bruger deres røgbombe. Eller tal om, om det mon er en speciel rar oplevelse at være på besøg på Venus, når der lugter af prutter.

Eller kan I sende noget rundt, som børnene kan mærke på under oplæsningen? Det kunne fx være nogle af tingene fra rumraketten.

Vis billederne og spørg, hvad børnene kan se, og brug rekvisitterne aktivt under oplæsning.

Materialer

Bøger:

- *Skjult i rummet, en myldrebog* af Peggy Nille
- ***Oscar og Olivia på rumeventyr*** af Thomas Mygind Christensen
- *Ole Rømer – med lysets hast*
- *Lommelygten* af Lizi Boyd
- *På eventyr i rummet* af Lily Murray
- ***På tur til planeterne*** af Caryl Hart
- *En lille blå prik* af Maren Hasenjäger
- *Lene Hau stopper lyset* af Jakob Lund Pedersen.

Rekvisitter:

- Solsystem/måtter til at lægge ud på gulvet
- Lamineret solsystem til at se planeterne placering i forhold til hinanden
- Billedlotteri med ting fra ***Oscar og Olivia på rumeventyr***
- LED-lamper man kan ændre farven på
- Rum trælegetøj med raket (3 astronauter, 1 satellit, 1 rampe, 1 lille raket med orange motorer, 1 hvid raket, 1 orange dronebil med hvid radar, 1 hvid dronebil med radar, 1 skærm med planet og stjerne på, 1 hvidt bord)
- 1 flyttekasse (denne må I beholde)
- Ark til fotokopiering: Lav din egen planet

Ting I selv skal have:

- Tomme toiletpapir- eller køkkenruller
- Maling eller tuscher
- Lim enten skolelim eller limpistol
- Farvet karton, hvidt papir og evt. mønstret tape
- Perler, knapper, pomponer, googly eyes, piberensere eller andet pynt til rumvæsener og raketter
- Engangsskåle i papir- eller papmateriale
- Gennemsigtige engangsplastkrus
- Garn

Sæt rammen til oplæsning

Det er altid en god ide at sætte rammen for en oplæsningsstund, inden I går i gang. Læg puder i en halvcirkel på gulvet til de børn, der skal være med til oplæsning, tænd LED-lamperne og lad dem gå fra farve til farve under oplæsningen. Sæt fx også rumskibet op ved siden af dig som en slags kulisse. Vis gerne børnene forsiden på den bog, som I skal i gang med. Spørg fx ”Hvad tror I, den handler om?” Her kan du allerede inddrage nogle rekvisitter fx ting fra rumstationen.

Oscar og Olivia på rumeventyr af Thomas Mygind Christensen

Spørgsmål under oplæsning:

- Siden, hvor Oscar leger med biler: Hvad for nogle lege er gode at lege for jer?
- Når Olivia gerne vil være med: Er I gode til at lege med jeres søskende? Er det altid nemt, når nogen spørger, om de må være med i ens leg?
- Hvordan ville I planlægge en tophemmelig rummission? Hvad skal man særligt huske fx?
- Siden, hvor de flyver afsted: Hvad mon Oscar og Olivia kommer til at opleve?
- Hvad betyder det at være vægtløs? Hvordan tror I, det er?
- Siden, hvor Olivia opdager, at nogen er efter dem: Hvem er efter Olivias og Oscars rumskib?
- Kan I lide rosenkål?
- Prøv lige alle sammen at sige jeres bedste laserlyd!
- Hvordan lyder det, når Olivia trykker på røgsky-knappen?
- Til allersidst: Kunne I også tænke jer at tage på rumeventyr? Hvad ville I gerne opleve i rummet?

På tur til planeterne af Caryl Hart

Spørgsmål under oplæsning:

- Har I prøvet at kigge op på nattehimlen? Har I måske set efter stjerneskyer eller stjernebilleder?
- Når de tager afsted: Har I hørt om solsystemet? Kan I huske nogle planeter?
- Hvad kan solen?
- Venus: Hvordan tror I, det ville være at være på en planet, der lugter af prutter?
- Mars: Eller hvor der er frysende koldt?
- Jupiter: Eller hvor det stormer hele tiden?
- Uranus + Neptun: Sig ”Der er sørme to mere, som er iskolde! Godt vi ikke bor der!”
- Hvad er jeres yndlingsplanet?

Lege og aktiviteter

Hop solsystemet

Læg måtterne ud på gulvet – gerne i rigtig rækkefølge. I kan bruge måtterne til flere forskellige ting. Hop fx fra planet til planet som i Jorden er giftig. Udfordre børnene til at huske navnene på planeterne. Her kan I mindre om bogen *På tur til planeterne*. Hvis I har læst den nogle gange, kan I udfordre børnene til at løbe hen til den rigtige planet, når I læser op om den. Så er børnene med på turen. I kan også bruge måtterne som en form for hinkerude eller beslutte jer for, at når man lander på en planet, skal man lave en øvelse fx et hop, en sprællemænd, dreje rundt om sig selv osv.

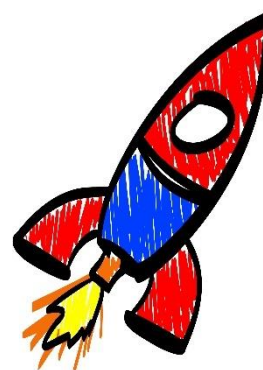
Byg jeres egen raket

Ligesom Oscar og Olivia kan børnene samarbejde om at lave en rumraket til børnehaven. Her skal I bruge den flyttekasse, som vi har sendt med til jer, og som I gerne må beholde bagefter. Hvis I vil lave flere, må I selv skaffe flyttekasser.

Hvordan gør I: Aktiviteten handler om at få børnenes fantasi sat i spil. Det er en ide at dele dem i mindre grupper, der evt. kan arbejde på raketten lidt på skift, så det er nemmere at komme til. Vis børnene, at flyttekassens to øverste flapper fx er gode til at lave vinger, men følg også børnenes egne ideer. Dekorér med tuscher. Mind børnene om Oscar og Olivias raket og suppler evt. med spørgsmål som:

- Har raketten en skærm?
- Har raketten vinduer?
- Hvordan fungerer raketten motor?
- Er der nogle vigtige knapper, som raketten skal have?

Børnene kan bagefter bruge flyttekassen som raket i rumlege.

Rumstation – ord i rummet

Del børnene i små grupper og lad dem lege frit med rumlegetøjet i træ. Aktiviteten er tænkt som en måde for børnene at stifte bekendtskab med de særlige ord, der knytter sig til rumrejse og missioner i rummet fx:

- Raket
- Rumskib

- Satellit
- Radar
- Astronaut
- Motorer
- Dronebil til at indsamle prøver på planeter
- Planet
- Stjerne
- Måne

Hjælp i starten børnene med at sætte disse ord i spil i legen. Spørg fx ”Hvor flyver raketten hen?”, ”Hvad skal dronen undersøge?”, ”Hvilken planet er vi på besøg ved?”, ”Hvad laver astronauterne?” osv. Børnene begynder efter nogle gentagelser forhåbentligt selv at anvende ordene i deres leg.

Rum billedlotteri

Spilles som helt klassisk billedlotteri. Alle børnene får en plade og brikker til at dække billedet, når det er blevet vist. Billederne passer til temaet rum, men en del af dem er også direkte hentet fra *Oscar og Olivia på rumeventyr*. Når I fx trækker en kaptajnshat eller kiks og syltetøj, som optræder i bogen, kan I knytte en kommentar til det. På den måde skaber I en forbindelse mellem bogen og aktiviteten.

Træk et billedkort ad gangen. Sig det højt og vis det til alle børnene. I kan selv beslutte, om I vil spille med en række eller fuld plade, før der er bingo.

Overvej også, om der skal være en præmie til alle, når I er færdige. Fx nogle kiks eller vingummier, som er med i bogen.

Kreative aktiviteter: Lav jeres egne rumvæsener eller raketter

Børnene kan lave deres eget rumlegetøj, som de kan bruge i flere rumlege. I kan også vælge, om I vil lave en lille udstilling i børnehaven med alle børnenes kreationer.

Materialer:

- Tomme toiletpapir- eller køkkenruller
- Maling eller tuscher
- Lim enten skolelim eller limpistol
- Farvet karton, hvidt papir og evt. mønstret tape
- Perler, knapper, pomponer, googly eyes, piberensere eller andet pynt til rumvæsener og raketter
- Engangsskåle i papir- eller papmateriale
- Gennemsigtige engangsplastkrus
- Garn

Sådan gør I

Rumvæsener:

Alle børn får en tom toiletpapirrulle, som er rumvæsenets krop. De skal male eller farve den i de farver, som deres rumvæsen skal have. Lad dem tørre helt, før I arbejder videre, hvis I maler.

Børnene skal have fantasien i gang, når de skal digte deres rumvæsen videre.

Hvordan ser dens øjne ud? Hvor mange øjne har den? Har den ører, næse, mund? I kan bruge restegarn til at lave hår. Klip enten en masse tråde i forskellig længde og brug en limpistol til at lime det fast på indersiden af paprørets kant. I kan også lave pomponer med en gaffel. Her vikler man garn stramt om gafflens tænder. Når der er et tykt bundt viklet om gafflen, bindes et separat stykke garn stramt rundt om midten af det viklede garn. Tag det hele af gafflen og klip enderne op. Når har I en hårtot til rumvæsenet. Der findes videoer med teknikken på YouTube, hvis man har brug for en ekstra guide.

Lav til sidst ben eller tentakler af piberensere, som stikkes igennem paprullen og fæstnes på bagsiden med en dut lim fra en limpistol.

Raket:

I starter igen med en tom paprulle. Det kan være både fra toiletpapir eller køkkenrulle. Børnene maler rullen i den farve, som deres raket skal have. Lad dem tørre helt, før I arbejder videre. Vinduer laves ved at klippe cirkler ud af et stykke karton i en anden farve. Lim dem på raketten.

Brug skabelonen i temakassen til toppen. Klip den ud, fold de to spidser ind over hinanden og hæft med en hæftemaskine. Lim fast på paprullen med en limpistol.

Raketmotorer klippes også ud i karton. Der er en skabelon i temakassen. Klip 4 til hver raket. Klip også 4 klip rundt om paprullens bund på længde med klippene i motoren. Sæt motorerne på ved at lade klippene i hhv. raket og raketmotor glide sammen.

Rumskib med rumvæsen:

Klip et hul i den ene tallerken på størrelse med en paprulle. Lim de to tallerkener sammen som på billedet. Hvert barn dekorerer sit eget rumskib. Hvert barn dekorerer en paprulle som et rumvæsen. Anvend her samme fremgangsmåde som ved den første kreative aktivitet. Sæt rumvæsenet ned i hullet i tallerkenen. Brug evt. lidt lim, hvis hullet er blevet lidt stort.

Prik hul i bunden af et plasticrus. Lav en lykke på garnet og bind nogle gode knuder i bunden af det. Garnet bliver en lykke, som skibet kan holdes i, så sørg for, at det har en passende længde. Tryk lykken igennem hullet i koppen. Giv gerne knuden en dut lim fra limpistol. Det hjælper den til ikke at glide gennem hullet. Til sidst limes koppen fast over rumvæsenet.

Sange:

Planetsangen

I kan høre sangen her:

<https://www.youtube.com/watch?v=mVCswkit7ZU>

1. Oppe blandt de gyldne stjerner

Flyver vi på kryds og tværs

Vi besøger ott' planeter

I vor's store univers

Omkvæd

All' planeter

Kredser om solen

Vi lærer dem at kende snart

Kom nu venter solsystemet

Ud i rummet for fuld fart.

2. Først til Merkur der er den mindste

De andre syv er meget størr'

Merkur er varm med mange krater'

Også er den supertør

3. Venus er den næste i rækken

Den er varm og lyser klart

Den er fuld af skyer og gasser

Klimaet der er ikke rart.

Omkvæd

4. Efter Venus kommer Jorden

Det' et tempereret sted

Der er vand og ilt på jorden

Og en mån' der hører med.

Omkvæd

5. Mars, den rød' planet

Har der måske engang vær't vand på

Så det er en planet vi mennesker

Inden læng' vil land' på

Omkvæd

6. Jupiter er kæmpestor

Og den består af gasser

Måner har den mer' end tres af

Helt vildt, men det passer

Omkvæd

7. Saturn er den næst' i rækken

Og den har mange fine ring'

De består af is og støv

Og Saturn kredser de omkring.

Omkvæd

8. Uranus er den næst' i rækken

Og den drejer rundt på sid'n

Det skyldes at den kold'planet

Blev ramt af nog't for længe sid'n

Omkvæd

9. Sidst i rækken er Neptun

Og dens farve er så dejligt blå

Der er mange vind' og storm

Den kan man ikke leve på.

Omkvæd